

SLOVENE

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt 6.50
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . 28.—
za ostale inozemstvo . 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22.40
za pol leta 11.20
za četrt 5.60
za en mesec 1.90
Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13
za trikrat 10
za več kot trikrat . . . 9

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenimi nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 6.
Sprejema naročnine, inserate in reklamacije.
Upravištkega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Kulturni boj.

Mi, ki nismo vajeni tiščati si ušes pred različnimi glasovi, ki jih ti in oni ubirajo po naši domovini, opazujemo zadnji čas konsolidiranje in osredotočevanje neke socialistične inteligentne struje, ki bo brezdvoma v našem kulturnem življenju igrala zadosti uvaževanja vredno vlogo. Za katoličane pomeni kaj takega vedno: Pozor — orožje pripravljeno!

Ti socialistični inteligenti pravkar v svoji reviji medseboj debatirajo, ali je socialno demokracija, ki ga vsak po svoje tolmači, bistveno z antiklerikalizmom združeno ali ne. Zdi se, da se večinoma strinjajo v tem, da ni. Zdej se jim gre za bolj subtilno vprašanje: Ali je saj zahteva, da se cerkev od države loči, nujen postulat socializma? Abditus pravi, da ne, ker ga francoski eksempli uči, da ima od take ločitve dobiček samo liberalno meščanstvo. Knaflič pa meni nasprotno. Pa to nas kot političen list veliko ne briga, pač pa moramo jasno odkloniti zmoto, ki jo neosocialisti imajo glede naše stranke in njenega demokracizma. Sklicujoč se na neke čisto napačno umevane izreke naših političnih voditeljev, sklepajo, da ločimo vero od socialnega delovanja. To pa je skoziinskozi napačno. Naša demokracija je bistveno krščanska, recimo kar naravnost katoliška, in sicer zato, ker so naši socialno-reformni nazori osnovani na socialno-etičnih principih, ti pa na krščanskih. In tako tudi drugod. Kakor smo in živimo in delamo, slonimo na evangeliju. To naj mladointeligenti vzamejo na znanje in naj naše nazore tako interpretirajo, kakor jih mi, če nočemo na napačnih sklepih izvajati napačna dejanja.

Zmota vseh teh ljudi je v tem, da so popolnoma na nejasnem v religioznih vprašanjih, ker slede tudi v tem oziru Masaryku, ki je ravno, kar se tega tiče, najmanj merodajen in čisto nesamostojen. Masarykovi verskomodroslovni nazori so zmes iz protestantskega racionalizma in mističizma — nekaj Paula Gerharda in Adolfa Harnacka, nekaj Jakoba Böhma in nekaj Wellenhausna, nekaj Spencerevega evolucionizma in nekaj »duhovne neposrednosti« in ekstatičnosti skopcev in duhoborcev. Mož, ki ima velike zasluge na drugih poljih, na tem ni strokovnjak in kot tak tudi ne slove; z mirno vestjo se more reči, da je vsa masarykovska slava, kar se tega tiče, gola freisinnska reklama in v tem oziru se nič ne loči od Haackla. Največje ubožno spričevalo je bil na tem polju znani Masarykov govor v državnem zboru; mož, ki se bori zoper katoliško verstvo s polemiko zoper odredbe kongregacije glede kraniotomije in podobnimi čenčami, ni v tem oziru resnega upoštevanja vreden.

Gre se pa za konstatiranje drugega zanimivega dejstva. Dočim inteligenti socialistične barve resno mislijo in so tudi nasproti svojim mojim kritični, tolčejo liberalni in radikalni študentje po svoji podedovani napaki zopet na svoj svobodomiselni boben in različni Krivci in drugi klepetajo dolge sure pred svojo masarykovsko kabo. Temu nasproti se tako proticerkveni socialisti kakor katoličani lahko mirno smejita. To so perijode liberalizma, redno združene s histeričnim kričanjem in navdušenjem... Liberalnoradikalna »inteligenta« uprizarja kraval ravnokot, če se gre za Masaryka, kakor kadar predava kak medicinar nekajkih semestrov o embriologiji...

Mi gremo dosledno svojo pot dalje. Za nas je vera krščanstvo, krščanstvo katoličanstvo, katoličanstvo Cerkev, to je ves naš program. Socialisti vero in krščanstvo in Cerkev ločijo — pa gre-

mo lahko skupaj saj v vprašanih socialne povzdige ljudstva, tako kakor dopuščajo naša temeljna etična načela — včasih imajo socialisti nevede ista kakor mi — ampak liberalni tamtam, naj bo namenjen Masaryku ali Ferrerju ali svetemu Ivanu Kronštatskemu, ta nam ne imponira. To so tiste dobro znane pene.

Kar se pa tiče vsakega resnega gibanja, ga moramo hitro zaslediti in načelno presoditi, potem pa storiti, kakor pravi zlati rek: Quod bonum est, tenete! V kolikor pa je kaj naperjeno zoper bistvo katoliškega krščanstva, mu velja naš boj — najboljši boj pa je: biti vedno pripravljen in v orožju, pa imeti dobre rezerve. Potem naj se kulturni boj začne, ali ne, nam bo vseeno.

Siljajen shod „Slovenske kmečke zveze“ na Štajerskem.

Planina (Štaj.), 4. aprila 1910.

Dan veselja in radosti je bil za vsakterega, ko je zrl to mogočno armada pristavev »Slovenske kmečke zveze«, ki so pritekli od vseh strani semkaj poslušati svoje poslance o njihovem delovanju v deželni in državnem zboru. Iz planinske župnije je prišlo vse na shod, kar le leze in gre. Zrl si dalje može iz Št. Vitske, Dobske, Jurklosterke in Zabukovske župnije v obilnem številu, in celo daljnji Zagar je bil čestno zastopan. Volivci, čez 400, so napolnili vse obširne prostore Pintarjeve gostilne, mnogi so morali ostati zunaj. Na shod sta prišla poročat deželnega glavarja namestnik g. dr. Jankovič in deželni in državni poslanec Fr. Pišek; g. dr. Benkovič je svojo udeležbo brzojavnim pismom z boleznijo opravičil. — Predsednikom je bil izvoljen loški župan g. Jazbinšek. Kot prvi govornik nastopi g. Pišek, ki je svoje volivce najpristrajše pozdravil in izrazil svoje veliko veselje nad velikansko udeležbo. Nato je govoril, kako »Slovenski klub« vedno v državnem zboru, zvest svojemu načelu, zastopa koristi kmečkega stanu. Govoril je tudi o nameravani vinskem davku. Tu nastane enoglasni klic: Proč z vinskim davkom! Zganje se naj obdači! Poročal je še marsikaj zanimivega o delovanju naših poslancev v državnem zboru in slednjič omenil tudi ustanovljenje »Zadruga za vnovčenje živine«, katero je tukajšnje prebivalstvo, ki se živi le od živinoreje, burno pozdravilo. Svoj govor konča z zagotovilom, da nas hoče kmalu zopet obiskati. Nepopisno odobravanje in ploskanje sledi njegovemu govoru. Za njim govori g. dr. Jankovič o vzrokih slovenske obstrukcije v štajerskem deželni zboru, o hinavsko-lažnjivi pisavi »Štajerca«, o vzrokih obstrukcije, in da se še najdejo ljudje, ki vse to verjamejo in še »Štajercijance« v občinski odbor volijo, kakor so nekateri zaslepljeni storili v občini Loke. — Tukaj pa se začne Ognjeslav Šeško repenčiti in ugovarjati; toda od g. poslanca je slišal med splošnim zasmehom dovolj gorkih, ki mu bodo še precej časa po ušesih šumele. Nato se je gospodoma poslancema, kakor sploh vsem poslancem »Slovenske kmečke zveze« z burnim ploskanjem in živo-klici izreklo popolno zaupanje in se enoglasno sprejela resolucija:

1. da se naj naši poslanci borijo z vsemi močmi proti krivičnemu vinskemu davku,

2. z veseljem se pozdravlja od »Kmečke zveze« ustanovljena »Zadruga za vnovčenje živine« in

3. naj vztrajajo naši poslanci v obstrukciji tako dolgo, dokler se ohola nemška večina ne izpametuje.

Shod je bil zares lep, udeležili so se ga tudi nasprotniki »Kmečke zveze«, ki so sami občudovali vztrajnost in delavnost naših poslancev in »Slovenska kmečka zveza« koraka od zmage do popolne zmage.

Don Rua umrl.

Brzjavljeno iz Turina naznanjajo smrt veleč. g. don. Mihaela Rue, vrhovnega predstojnika salez. družbe. Rodil se je dne 9. junija 1837 v Turinu in je bil eden prvih don Boskovič gojencev. Vedno na strani tega človekoljubnega apostola, se je nasrkal njegovega požrtvovalnega duha, in kakor je ljudstvo imenovalo don Boska drugega sv. Vincencija Pavla, tako je imenovalo don Ruo najlepšo sliko častitljivega don Boska. Pod njim je družba čudežno narastla. S svetostjo, učenostjo in modrostjo je znal premagati mnogo silovitih bojev, ki so se vzdigali zoper družbo.

Letos meseca junija je imel obhajati petdesetletnico svojega mašništva. Velikanske so bile priprave, toda smrt jih je neusmiljeno prikinila. Huda srčna bolezen je položila utrujene ude na bolniško posteljo, ki je postala kmalu smrtna. Umrl je jutraj, dne 6. aprila 1910.

Med boleznijo je prejel večkrat blagoslov Sv. Očeta, ki se je vsak dan zanimal za njegovo stanje. Najbolj plemeniti cerkveni in svetni dostojanstveniki iz vseh krajev so ga obiskovali v boleznijo in prosili njegovega blagoslova. Zdej pa je mrtev, goreči apostol, in po svetu se širi glas: »Umrl je svetnik«.

Parlament.

Vse je negotovo! to je refren, ki doni iz vseh listov, kar se tiče parlamenta. Konservativna glasila, celo nekatera slovanska, dolže demokratični parlament in njegove stranke, da so krive, da državni voz ne pride naprej in zastaja vse socialnokoristno delo. Zele si neke vrste prosvetljenega absolutizma, ki naj bi z železno roko rešil nacionalno vprašanje. To so seveda nemogoče stvari, zakaj vsak najmanjši poizkus, ki bi bil naperjen zoper demokracijo, bi imel nedogledne posledice, ki bi bile neprimernobolj kvarne kakor dosedanje zamotane razmere. Zamotanega položaja, stagnacije in narodnostnega boja je kriv nemški liberalizem in nihče drugi, pa dualizem, ki se na njem snuje. Demokracija je še premalo, ne preveč, pravega namreč. Nemško, češko in poljsko plemstvo se zato moti, če vidi rešitev v pristruženju demokratičnih principov. Sicer pa so to popolnoma izolirani glasovi brez veljave. — Vlada in Nemci s skrbjo gledajo, kaj bo v parlamentu, ko se bo začela razprava o 182-milijonskem posojilu. »Slovanska Unija« in socialni demokratje bodo predlagali, naj se dnevni red prestavi. Prišlo bo do poimenskega glasovanja. O izidu glasovanja seveda ni mogoče nič prerokovati. Vse je od Poljakov odvisno, oziroma od absenc. — Seja bo 14. t. m., ob 3. popoldne. Parlamentarna komisija »Slovanske Unije« bo sklicala neposredno pred sejo parlamenta posvetovanje. — Kar se tiče češkega deželnega zbora, vsled prepotentnega stališča Nemcev ne bo prišlo do pobinkoštnega zasedanja, ampak se bo deželni zbor sklical še-le jeseni.

Požar v vrjanski tvornici.

Vr je, 6. aprila 1910.

Na pogorišču vrjanske tvornice je v noči od ponedeljka na torek oskrbovalo stražo gasilno društvo Tacen pod Šmarno goro, včeraj celi dan gasilno društvo Sora, nocoj ponoči pa gasilno društvo Pirniče, isto tudi danes celi dan. Za naprej, ko to pišem, še ni določeno. Izmed gasilcev je nevarno poškodovan Andrej Vrtačnik, posestnik iz Gorenjih Pirnič. Član pirniškega gasilnega društva. Kakor se govori, ima zlomljena tri rebra. Mož leži doma brez zdravniške pomoči; sicer ga je takoj po nesreči res obiskal tvorniški zdravnik, na da bi mu dal kakih navedil ali

zdravil, včeraj pa, ko je bil zopet Medvodom, ga ni obiskal. Tvorniškega delovdja Löchingerja, ki ima tudi tri rebra zlomljena, prepeljejo danes v deželno bolnišnico. Pri požaru sodelujoča društva imajo na svojem orodju in opravi veliko škodo.

× × ×

Kakor prejšnja, tako nam tudi današnje poročilo dokazuje, kako požrtvovalno so delali domači gasilci pri velikem vrjanskem požaru. Res, zaslužijo pohvalo, in to timbolj, ker se ni šlo za mali, marveč za veliki požar, za požar, ki bi veljal tudi v večjem mestu, kakor Ljubljana za veliki požar. Včeraj smo opozorili na več stvari glede na javno varnost z ozirom na vrjanski požar. In danes? Nikakor ni prav in ni, ker se je tako malo gledalo na ranjence. Tvorniškemu zdravniku sanitetnemu svetniku dr. Schusterju ne moremo in nočemo ničesar očitati. Saj je takoj prišel, ko so ga pozvali na kraj nesreče, da ni kar permanentno tam ostal, se mu ne more šteti v zlo. Ampak prav pa ni in ni, da niso tisti, ki so poklicani za to, skrbeli za zadostno takojšnjo zdravniško pomoč ranjencem. Res, smrtnega slučaja ni bilo nobenega, poškodovanih pa je bilo več oseb, ne naenkrat, deloma več ali manj. Drugod, če se zgodi manjša nesreča, kakor tak velik požar, kakor je bil vrjanski, je prva in glavna stvar trajna ambulančna zdravniška služba. Ob vrjanskem požaru tega ni bilo in dasi nimamo nobenega povoda, da se dobrikamo medvoškemu tvorniškemu uradništvu, resnici čast, ko bi ne bilo uradništvo samo pozvalo dr. Schusterja, bi sploh ranjenci ne dobili nobene zdravniške pomoči. Mi smo se že v ponedeljek čudili na licu mesta, ker ni bilo na mestu permanentne zdravniške službe. Ljudi vse polno od vseh krajev, sami smo bili zraven, ko je neki delavec javil, da je poškodovan, zdravnik pa nobenega! V takih slučajih bi po našem zelo skromnem mnenju morali takoj na kraj nesreče vsaj vsi tisti zdravniki, ki so v državni službi dotičnega okraja. Saj menda gospodje zdravniki v državni službi niso nastavljeni zgolj za to, da rešujejo akte, da hodijo na komisije in da izdajajo kilometersko dolga poročila, kadar ugrizne koga kak pes, ali pa, če se gradi kje kak šola. Katastrofa velika, ranjencem na razpolago le en sam zdravnik pri nesreči, ki se zgodi dobre dve uri od tiste Ljubljane, v kateri imamo zdravnike pri vladi, pri okrajnem glavarstvu, pri deželni sodišču, pri c. kr. državni železnici, po dobrodelnih zavodih itd., itd., to ni prav in ni in kaže, da vlada v tem oziru skrajna brezbriznost pri tistih, ki je njihova dolžnost, da skrbijo v takih slučajih ne samo za javen red, marveč da so tudi pripravljeni zdravniki v takih slučajih. Po toči zvoniti je sicer prepozno, znamo, ampak javnost je dolžna, kadar izpozna, da kaj ni prav, da to tudi na vsa usta pove! Požarne brambe, osobito domače, so storile svojo dolžnost, crožništvo tudi, tvorniško uradništvo, dasi v polni zavesti svoje velike odgovornosti in preobloženo z delom, tudi, ampak žal poklicani činitelji ne! Res, vladni svetnik pl. Cron je bil na licu nesreče, a če se pošlje na vsako oštarijsko zborovanje vladni zastopnik, če so ob delavskih stankah vedno navzoči politični organi, zakaj ob tako velikem požaru ni bil ves čas navzoč zastopnik politične oblasti? Zakaj se ni po politični oblasti skrbelo za trajno zdravniško službo? To so zelo važne stvari, ki jih javnost ne more in ne sme prezreti. Bog nas varuj take nesreče, takega velikega požara, kakor je bil vrjanski, ampak če zdej premostrimo ves položaj in vse okoliščine ob vrjanskem požaru, moramo le odkrito želeti, naj bi ne imeli nikdar več prilike grajati tako velike nedostatke, kakor smo bili pri-siljeni, da smo jih grajali ob vrjanskem požaru, z namenom, da se kaj takega

nič več ne zgodi, ker nikakor ne gre, da sta pravzaprav morala skrbeti ravnatelj Venturini in pisarniški načelnik Herman za to, za kar bi bila pravzaprav morala skrbeti politična oblast!

Poučni tečaj pri sv. Luciji.

ki ga je priredila goriška S. K. S. Z., je lepo uspel. V nedeljo dopoldne je predaval Kremžar o združništvu, popoldne dr. Breclj o predmetu, kako naj živi naša mladina; Capuder je predaval o vodstvu društev; v ponedeljek dopoldne je Kremžar predaval o avstrijski ustavi ter o razvoju krščansko-socialne misli. — Po kosilu je dr. Krek predaval o socializmu in načelih krščanskega socializma. Nato se je po blagoslovu vršil javni ljudski shod, ki se ga je udeležilo blizu 300 ljudi. Za predsednika shoda je bil izvoljen č. g. župnik Fabjan. Najprvo je govoril kranjski deželni poslanec č. g. Piber o kmetovem gospodarstvu, organizaciji in izboljšanju planin in travnikov. Nato je v velikem govoru razložil dr. Krek načela Vseslovenske ljudske Stranke. Povdarjal je, da ima več pravice govoriti, ko vsi goriški liberalci. Poljudna politika je, vzgajati ljudstvo. Središče naše stranke in politike je kmet; toda v naši stranki je prostora za vse stanove.

Treba pa je imeti zaupanje vase in svoje poštenje. Kdor nima kršč. načel, ima pred očmi le cilj in blagor lastne osebe. — Naša stranka je ljudska. Vsak mora vedeti, zakaj se gre. Stranka ne sme imeti nobene komande. Poslanci so od ljudstva odvisni. Naše ljudstvo je silno napredovalo. Bivši ministrski predsednik Beck je dejal: Slovenci so najbolj talentirani ljudje. Našo stranko so ustvarili sledeči činitelji: Dobra duhovščina, ki ni izgubila stika z ljudstvom, ampak z njim trpela; naše matere in očetje, ki so nas učili; naše krščanske matere so matere naše stranke; s shodi se ustanovljajo stranke in ne s časopisi. Naš program je volja krščanskega ljudstva. Treba najprvo shodov, društev, potem se šele razširi časopisje. Ob tej priliki priporoča izborni pisani list »Novi čas v Gorici«. Naslednji činitelj, ki je napravil našo stranko veliko, so polit. uspehi. Sreča, da vodi našo politiko tako izboren in osebno čist mož, ko je naš načelnik dr. Šusteršič. (Odobranje.) On je načelnik stranke, ki ji pripada tudi goriška plat. V državnem zboru ni tako brihtnega politika, ko je dr. Šusteršič. Tudi nasprotniki ga spoštujejo.

Naj bo ta shod pričetek res pravih shodov V. L. S. Nato je govoril o medsebojni vzajemnosti ter o združenju z drugimi Jugoslovani. Po dr. Krekovem govoru je govoril še dr. Breclj, ki je povdarjal veselje, da govori med nami početnik krščanske ljudske organizacije. Časi se hvala Bogu na Goriškem izreminjajo. Dr. Mahničar niso posnemali in dr. Krek je moral nekoč z Goriškega bežati, ko je prišel, da razloži krščanska ljudska načela. V imenu S. K. S. Z. se zhvali govornikom za sodelovanje. K sklepu še č. g. župnik Fabjan prebere Krekovo pesem »Primorskim bratom« ter navdušenje mladeniče, naj se drže prejetih nauk ter zaključijo sijajen shod.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 7. aprila 1910.
Seji predseduje župan Ivan Hribar. Naznanja, da se je dunajski podžupan Neumayr zahvalil za sožalnice občinskega sveta povodom dr. Luegerjeve smrti in javlja, da je deželni zbor naznanil, da ne prevzame učiteljskih plač na meščanskih šolah.

Nujne stavbne zadeve.

Nujnim potom se sklenejo sledeče zadeve. Dela za premeščanje skladišča s sveta nekdanje vojaške bolnišnice v mestno jamo na Poljanski cesti dobi tvrdka Jakob Accetto za 18.000 K. Ostali ponudniki so za to zahtevali 24.146, 26.400, 21.846 in 24.500 K. — Stavbno podeljenje se podeli ljubljanski občini za zgradbo nove obrtne šole. — Poprava kolizejske kopeli se poveri Zemljiču za vsoto 9070 K. Popravijo se zatvornice, strehe, ograja, basen in napravi 8 novih klopi. — Podaljša se vodovod v Prulah, kar bo stalo 5200 K.

Volivne komisije za letošnje dopolnilne volitve.

Volivne komisije se tako-le sestavijo: za I. razred: Korenčan, Repič, Seunig; II. volivni razred I. del: Bartl, Endlicher, Lapajne; II. del: Milavec, Petrin, Vončina; III. volivni razred I. del: Holz, Kajzel, Kenda, II. del: Rebek, Rozman, Soklič. Magistrat zastopata v volivnih komisijah svetnik dr.

Zarnik in mag. pristav dr. J. Rupnik. Vladni komisarji so po vladi določeni: Senekovič, Grasselli, Piček, pl. Kočevar, Šimek.

V deželni umetniški svet

se izvoli nov zastopnik ljubljanske mestne občine mag. svetnik dr. Miljutin Zarnik.

Izbris tirjatve.

Ugodi se prošnja Marije Španove za dovoljenje izbriša neke tirjatve pri posestvu parc. št. 619 kat. občine Trnovsko predmestje.

Pobiranje posebne občinske naklade na žganje.

Ta točka se odstavi na poročevalčevu željo z dnevnega reda.

Jarki ob Opekarski cesti. — Prodaja sveta.

Za iztrebljenje jarkov ob Opekarski cesti in ob Mivki se dovoli 1565, za odtok vode na Kernu pa 900 K. — Simon Treo ponuja za odkup enega stavbišča parc. št. 99/1 kat. občine Gradišče ob Cesti na Rožnik 8 kron. Sklene se, da se mu svet proda, če da 10 K za m².

Prispevek podporni zalagi II. c. kr. državne gimnazije.

Milohnoja: Dežela prispeva tej podporni zalogi 300 K, 1/4 učencev je Ljubljancem. Predlaga, naj se zato dovoli 100 K. Pozneje se je pa ta predlog na Milohnojev predlog tako izpremenil, da se je dovolilo 150 K.

Podpora za zdravljenje.

Prošnja Josipa Lipovška za zdravljenje na zavodu za bolne na lupusu na Dunaju se tako reši, da se dovoli prosilcu 250 K, ako dokaže, da je bil sprejet v sanatorij.

Zgradba delavskih hiš.

Poroča Milohnoja: V namen zgradbe delavskih hiš je občinski svet že dovolil 200.000 K. Pri tem se moramo ozirati na postavbo iz leta 1902 glede na ugodnosti delavskim hišam. Priporoča, naj bi občina zgradila dve delavski hiši; vsaka bi imela 18 stanovanj. Zgradila naj bi se na svetu za kurilnico državne železnice, kjer je suh svet, sam pesek. Vodovod bi bil po celi hiši napeljan, 3 stranke bi imele 1 vodovodno školjko, drugače bo vsako stanovanje zaprto z enim ključem. Zrak dober. Ker gledata finančna oblast in deželna vlada strogo na to, da se pri delavskih hišah podeli ugodnosti le, če je ustrezno onim postavnim določilom, predlaga, naj se že naprej dobi zagotovilo za ugodnosti, ki jih nudi postava. Predlaga: Za kurilnico državne železnice se zgradi 2 dvenadstropni delavski hiši. 2.) Vsaka hiša naj bi imela 18 stanovanj. 3.) Najemščina se določi pozneje. Turk ugovarja, da se bodo zgradile delavske hiše, ki bodo imele po 18 stanovanj. Naj se zgrade rajši manjše hiše in teh več. Debate se še udeležijo dr. Novak, Likozar in Primožič, ki pravi, naj bi imela vsaka stranka svojo vodovodno školjko, ker ravno pri školjkah nastane največ prepirov. Na županov poziv izjavi Koch, da bi se lahko načrt tako preuredil, da bi imela vsaka stranka svoj vodovod brez velikih stroškov. Končno pravi Milohnoja, da bi malim hišicam odločno nasprotno, ker bi te preveč stale. Obveljali so Milohnojevi predlogi.

Ostale stavbne zadeve.

Sklene se delna regulacija Kolizejske ulice. V ta namen se dovoli 1000 K. — Regulacija Orlove ulice se za zdaj opusti. — Opusti se uličica med hišo št. 11 in prejšnji »Pisateljskega društva« posesti ob Poljanski cesti in odstopi dotična uličica M. Koželjevi, da jo zazida. — Sklene se, da se odkupi Stefan Francotova posest za 23.000 K, zato, da se regulira trg Tabor.

Šolske zadeve.

Premesti se mestni otroški vrtec iz Komenskega ulice na Zaloško cesto v Šarabonovo hišo. Za kolodvorski in kolizejski okraj se pozneje ustanovi poseben otroški vrtec. — Odobre se računi o porabi dotacije na c. kr. višji realki v šol. letu 1909. — Frekvenca na nemški mestni deški petrazrednici znaša kakih 132 učencev, šulferajnsko obiskuje nad polovico nemških otrok. Vseh nemških otrok je do 300, nad polovico jih zahaja v šulferajnsko šolo. Sklene se, naj se nemška deška ljudska šola reducira na dvorazrednico. — Razpiše se stalno mesto učiteljice računstva in prirodnoznanstva na mestnem dekliskem liceju.

Koši v varstvo dreves.

Odkloni se nasvet mestnega vrtnarja za napravo 32 košev v varstvo dreves na Slovenskem in na Hrvaškem trgu.

Vodovodne zadeve.

Zopetna prošnja šišenske vodovodne zadrage za odpis pristojbine Kreu-

zerju za večjo porabo vode se odkloni kakor tudi prošnja Ivana Lončarja za odpis pristojbine za večjo porabo vode v hiši št. 5 v Ulici stare pravde.

Dolenjski jutranji vlak.

Roethl utemeljuje svoj samostalni predlog, naj bi se vožnja jutranjega dolenjskega vlaka vsaj tako pospešila, da bi došel jutranji vlak v Novo mesto saj ob pol 9. uri zjutraj.

DUNAJSKO ŽUPANSKO VPRAŠANJE.

Meščanski klub na Dunaju je v svoji seji 6. t. m. najprej pozval občinskega svetnika Hraba, naj da pojasnila glede svojega govora v Hietzingu, kjer je zabavil zoper krščansko-socialno stranko v veliko veselje vseh judov in liberalcev. Hraba tega ni storil in s tem dokazal, da je navaden zabavljač. Klub ga je zato z 110 glasovi proti 4 izključil. Vrhtega ga bodo tudi tožili. Nato so volili kandidata za župansko mesto. S 108 glasovi je bil nominiran dosedanjni prvi podžupan dr. Neumayr. Dr. Weiskirchner bo najbrž v kratkem demisioniral in potem prevzel definitivno županstvo.

KHUENOV REŽIM NA HRVAŠKEM.

Sabor nadaljuje budgetno razpravo. Prišlo je do prizora, ki je bil jako neprijeten za sedanjo koalicijsko večino. Njen član, bivši sekcijski šef dr. Milan Rojc je namreč izjavil, da banu in vladi politično ne zaupa, bo pa za budget glasoval, ker vladi zasebno zaupa, da bo budgetne postavke za deželo primerno uporabila. Vsled tega je prišlo do jako živahne debate v klubu koalicijske in posledica je bila, da je moral dr. Rojc svojo izjavo preklicati. Ta dogodek je dokaz, da gre koalicijska zelo vijugasto pot, ko hoče na eni strani napram narodu kazati, da je zoper Mažare, na drugi pa je s Khuenom s pogodbo zvezana!

Jako neprijeten vtis je tudi napravilo, da vlada ni odgovorila na interpelacijo socialnega demokrata Korača, ki jo je vprašal, kaj hoče storiti, da se društveni zakon ne bode kršil in na interpelacijo Radiča, ali bo vlada oblastem ukazala, da za vladne kandidate ne smejo agitirati.

Na Hrvaškem torej kljub zlatim gradovom, ki jih koalicijska narodu slika, smrdi dalje. Menda bo imel o koaliciji le Supilo prav.

ZAKAJ PAPEŽ NI SPREJEL ROOSEVELTA?

Liberalni listi polnijo zdaj svoja predala z dolgimi članki, zakaj papež ni sprejel bivšega predsednika Zedinjenih držav, Roosevelta, ki z ameriškansko reklamo potuje po svetu in povsod napravi kakšno neumnost, kakor n. pr. v Kairu, kjer je napadel egiptovske nacionaliste tako, da se je angleški konzul odstranil, ker je Roosevelt govoril o političnih stvareh, ki jih ne pozna in ga nič več ne brigajo. Papež Roosevelta zato ni sprejel, ker se Roosevelt ni hotel zavezati, da ne bo šel predavati k metodistom, ki v Rimu uganjajo specielno protipapeško propagando in so sploh priznani veliki norci z različnimi »zamaknjenji«. Cesar tudi gotovo ne bo sprejel človeka, ki bo pred ali po avdijenci šel predavati v antidinastično društvo. Sicer pa je še nekaj: Roosevelt je frامason in je 5. t. m. v Rimu sprejel velikega mojstra vseh frامasonskih prismuknjencev, gospoda Fera, ki je podelil Rooseveltu kot članu »najvišjega sveta frامasonstva v Zedinjenih državah« velik frامasonski naslov. Da takih ljudi v Vatikanu ne rabijo, je lahko umevno.

BALKANSKE ZMEDE.

Vstaja Albancev je jako resna. Turške čete se bore z Albanci celo s topovi. V Peči je polno vojaštva. Srbsko prebivalstvo se v konflikt ne meša.

Dnevne novice.

+ Ogrske lumparije. Komaj se je odkrilo, da namerava ogrska vlada železniško zvezo z Dalmacijo, katero se je v pogodbi z Avstrijo zavezala zgraditi, napraviti ozkotirno, in komaj je ogrska vlada to namero vsled glasnih protestov od avstrijske strani morala opustiti, že se poroča o novih lumparijah. Ogrska vlada je za zgradbo železnice Ogulin—Knin leta 1906. oddala pripravljavna dela konsorciju, obstoječemu iz štirih bank, ki je preračunal stroške za ozkotirno železnico s 70 milijoni kron. Ta projekt so morali opustiti in so napravili proračun za sicer normalnotirno železnico, toda druge vrste, n. pr. kakor je dolenjska, s slabim podstavom in brez stražnic. Ogrsko trgovinsko ministrstvo je računalo, da bo to stalo 150 milijonov kron, konsorcij pa je izračunal 230 milijonov kron, zdaj

pa se trgovinsko ministrstvo brani to sprejeti! Maja se komaj začne formalna koncesijska pogajanja, toda tudi že se glede vsote zjedinijo, graditi železnice kljub temu ne bodo začeli, ker ogrska vlada poudarja, da mora definitivna pogodba med vlado in konsorcijem priti preje pred parlament. Ker se pa bodo vršile volitve šele junija in bo ogrski parlament imel z drugimi rečmi dosti opravka, morebiti o tej pogodbi parlament letos sploh še ne bo sklepal, torej se najbrž še prihodnje leto železnica ne bo niti začela graditi! Ta ogrska lumparija bo seveda imela posledice tudi za belokranjsko železnico. Avstrijski faktorji, zlasti pa naš kranjski deželni zbor in odbor in naši poslanci bodo morali zopet povzdigniti svoj glas zoper to nečuvno zavlačevanje, ki ga Ogrji delajo namenoma!

+ Kdo škoduje idrijski občini? Nečuvno je postopanje liberalno-socialnodemokratske družbe, ki gospodari v idrijskem občinskem svetu. Deželni odbor je kot instančna oblast moral nastopiti kot branitelj idrijskega prebivalstva proti tej družbi, ki hoče z občinskimi denarjem graditi hišo za svojo stranko. Popolnoma protipostavno, proti jasni razsodbi so postavili celo v letni račun stroške za stavbo, ki jo je bilo prepovedano graditi na občinske stroške. Deželni odbor je moral to protipostavno postavko črtati in je s tem rešil občino nepotrebnega izdatka. Tako je deželni odbor zastopal korist občine proti strankarski nenasitnosti. Zdaj so pa sklenili ti čudni mestni očetje, da se pritožijo na upravno sodišče in še te stroške navale na občino. Notar Pegan je pri tem tako žaljivo napadel deželni odbor, da se le čudimo potrpežljivosti deželnega odbora, ki kot zakonita oblast prenaša take inzulte. To se pravi stvar do skrajnosti tirati, in posledice najbrže ne bodo izostale, kajti tolika predrznost mora imeti svoje meje!

+ Zaradi anulacije sodb v »veleizdajskem« procesu zoper Srbe v Zagrebu pišejo liberalni listi zopet cele plahte in se pri tem seveda v nas zaletavajo, a je čisto nepotrebno. Anulacija sodb po hrvaški septemviralni stolici ravnotako kakor obsodba »veleizdajnikov« po prvotnem sodišču ne pomeni absolutno nič drugega kakor popolno odvisnost hrvaške justice od političnih faktorjev. Baron Rauch se je na podlagi obsodbe utrdil na svojem prestolu, zdaj pa bo gospod dr. Rakodeczay, predsednik septemvirov, ki so obsodbo razveljavili, v zahvalo postal minister za Hrvaško. Tako je, vi slovenski liberalci, ki ste vredni bratci hrvaških!

+ Hrvaški katoličani so pod egido neumorno delavnega škofa dr. Mahničar ustanovili po zgledu nemškega »Volksvereina« svoj »Hrvatski pučki savez«. Ustanovni občni zbor bo 7. prihodnjega meseca. Da bi vsaj ta hrvaška katoliška organizacija hrvaške katolike trdno združila in koncentrirala njihove, zdaj žalibog še zelo nezbrane sile!

+ Pačenje slovenskih krajevnih imen. Kakor znano, dobi Ježica v bližnji prihodnosti c. kr. poštni urad. V uradnem listu, kjer se razpisuje imenovanja pošta, pa stoji črno na belem Jesihza. Proč s spakami, mi zahtevamo Ježica in samo Ježica naj nosi novi poštni pečat posavskega poštne urada.

+ Osebnosti. C. kr. poštni komisar dr. Ivan Debelak je imenovan za c. kr. poštne nadkomisarja. G. dr. Iv. Debelak je služboval svoje dni kot praktikant in asistent na ljubljanski glavni pošti. Poleg naporne poštne službe je mož vedno študiral. Najprvo je maturiral, potem se vpisal v jus ter dovršil vse juridične študije. Res izredna pridnost in vzgladna železna volja. — K. Višnar, c. kr. poštni praktikant v Trstu, je premeščen v Ljubljano na glavni poštni urad. — Dr. Božidar Maričič je imenovan za poštnega konceptnega praktika v Trstu.

+ Izselitev delavcev iz št. Janža. Polovica delavstva v šentjanškem premogovniku je odpovedala službe in se je prošlo nedeljo izselila na Westfalsko. Knapi so večinoma vzeli seboj cele družine. Kot vzrok se navajajo slabe plačilne razmere.

— Ban Tomašič kupil Lenarčičovo posestvo. Lenarčič je prodal svoje posestvo Thurnamhart za 850.000 K. Kupec je banka v Zagrebu, kateri je predsednik ban Tomašič. Ban je bil v tork tam in je prevzel gospodarstvo. Lenarčič je odšel o polnoči. Ba je Lenarčič profitiral pol milijona kron.

— Anarhisti na Reki. Nevarnega anarhista je aretovala na Reki policija, in sicer v osebi 26-letnega Leona Catalano iz Bari v Italiji. Bil je že večkrat kaznovan zaradi težkih zločinov. Tudi je bil poročen z hčerjo nekega ugled-

nege veleturca, a se je na njeno zahtovo ločil od nje. Na policiji je priznal, da živi na Reki še več anarhistov ter je povedal tudi več imen.

c Konferenca sodalitatis ss. Cordis Jesu za semiško dekanijo bo v sredo, dne 13. t. m. v Črnomlju. Začetek bo ob pol 11. uri dopoldne.

— **Še ena žrtve burje** z dne 31. marca je bil sedemnajstletni Ivan Pečarič iz dekanske župnije pri Kopru. Omenjeni dan je delal v Kopru pri zgradbi za razstavo. Med delom mu vrže burja težko desko na glavo, ki ga je tako močno udarila, da se je nezavesten zgrudil in dvanajst ur pozneje je bil že mrtev.

— **75-letnica rojstva g. Josipa Gorupa pl. Slavinjskega.** Ta znani mecen je slavil včeraj 75-letnico svojega rojstva. Njegov sin in veleposestnik v Trstu, g. Kornelij Gorup pl. Slavinjski, je v proslavo tega dogodka daroval 6000 za ustanovo, iz katere obresti naj se ustanove tri stipendije po 100 K za učence tržaške slovenske trgovske šole. Pravico podeljevanja teh stipendijev bosta imela hranilnica in posojilnica tržaška in kuratorij bodoče trgovske šole.

— **Krvav čin osvete.** V Kaštelirju je neko dekle povilo nezakonsko dete. Oče je sklenil grozno maščevanje nad hčerjo radi sramote, ki jo je prinesla nad njegovo pošteno hišo in pošteno ime. Maščevanje pa je bilo v tem, da je oče otroka svoje hčere presekala na dvoje. Groznega maščevalca so aretirali.

— **Hofrichterjeva afeta.** Preiskava v tej dolgi in mučni aferi je slednjič dovršena. V informiranih krogih se govori, da ni cesar niti najmanje naklonjen temu, da bi se v tem slučaju spremenili predpisi vojaškega kazenskega postopanja. Cesar se je baje z ozirom na neko prošnjo Hofrichterjeve rodbine, da bi se obtožencu dovolil branitelj, izrazil takole: »Za častnika, ki je osumljen umora, ne napravim nobene izjeme: Hofrichter bo moral torej odgovarjati brez branitelja.«

— **»Chanteclera«** igra francoska družba v nedeljo v Zagrebu.

— **Cerkev okradena v Senožečah.** V noči od srede do četrta, t. j. od 6. do 7. aprila, so vlomili tatovi v župno cerkev senožeško. Odprli so stranska vrata z drogom. Pokradli so iz tabernakelja monstranco; ciborij so pustili na oltarju, ko so nekaj hostij pometali po oltarju, nekaj pa seboj odnesli. Pokradli so tudi v zakristiji oba mašna keliha in pa čolnček za kadilo. V zakristiji je vsa razmetana obleka, kakor so tudi vlomljeni tabernakeljni na stranskih oltarjih.

— **Enketo o zvišanju učiteljskih plač** sklical je za včeraj v Zagreb dr. Amruš, predstojnik naučnega oddelka hrvaške deželne vlade.

— **Demonstracije v hrvaškem deželnem gledališču.** V hrvaškem deželnem gledališču gostuje sedaj gdčna Krista Zupančič. Ako tudi še ni njen glas popolnoma razvit, vendar je pri občinstvu radi svojega ljubkega nastopa zelo priljubljena. V ponedeljek pa je proti njej v gledališču neki odpuščen statist Grčar z nekaterimi pomagači uprizoril pri predstavi »Barona Trenka« mačjo godbo. Občinstvo je protestiralo, vendar škandal je bil tu.

— **Za 25 letno delovanje na polju gasilstva** je odlikoval deželni predsednik s častno svetinjo gg. Jožefa Lenarta in J. Mayerja v Novem mestu.

— **V konkurzu** je trgovec Viljem Vester na Fužinah (Gorenjsko).

— **Omizja, posnemajte!** Iz blagajništva naše »Narodne obrambe« se nam piše: Darovi somišljenikov in somišljenic so pričeli zopet številneje dohajati. Bog še pomnoži požrtvovalnost! Redki pa so darovi omizij. Naj bi se pri vsem omizju spominjali prepotrebne naše »Narodne obrambe«. Vzgladna so pri tem omizja v dobroznani izvrstni Flegarjevi gostilni v Ljubljani na Zaloški cesti, ki so že opetovane zbrale marsikak znesek. Tudi sedaj je veselo omizje pri Flegarju zbralo in poslalo 6 K. Omizja po celi Sloveniji, posnemajte! Vsak, tudi najmanjši dar, je dobrodošel!

Štajerske novice.

Š Silajna zmaga »Slovenske kmečke zveze« v Šmarju pri Jelšah. Iz Šmarja pri Jelšah smo dobili danes naslednjo brzojavko: Pri občinskih volitvah so tudi v II. in I. razredu silajno zmagali vsi kandidati »Slovenske kmečke zveze«. Vseh 24 odbornikov je naših navdušenih pristašev! Zmaga je toliko bolj silajna, ker so proti nam bili v »lepi zvezi« združeni liberalci s pri- »Štajerca«!

Š Mariborski občinski svet je 6. t. predlog občinskega svetovalca

Orosela, pristnega Nemca po duhu in telesu, sklenil najostrejši protest zoper naredbo ministrstva, s katero se štajerske obrtnonadaljevalne šole s slovenskim učnim jezikom podredijo ljubljanskemu nadzorništvu, ker vidijo mariborski občinski očetje v tem »začetek razpadanja štajerske dežele«. S tem pa se je mariborski občinski svet grozno blamiral, zakaj od merodajne strani se zdaj pojasnjuje, da se gre pri tem za tri od države subvencionirane obrtnonadaljevalne šole s slovenskim učnim jezikom, ki jih državni nadzornik Kutschera ne more inspiciirati, ker ne zna slovensčine in je vlada zato imenovala ravnateljica Šubica v Ljubljani. Da to ne pomeni nobenega »razparanja štajerske dežele«, se iz tega razvidi, ker je n. pr. Koroška v tem oziru podrejena solnograškemu nadzorništvu. Mariborskim občinskim očetom se zopet ves svet smeje.

Š Veleč. g. Janez Čemažar, provizor v Teharjih v Celju, je prezentiran na župnijski istotam. Čestitamo!

Š Ob moževem grobu padla v nezvest. Iz Vitanja poročajo: Pri pogrebu Fr. Jakupa je bolehal žena rajnega padla v nezvest. Zene so jo zanesle v sosedno hišo, kjer se ji je dala prva pomoč. Zavest se jej je povrnila, a domov v hribe se ne more.

Š Stavka krojaških pomočnikov v Gradcu. Doslej je 18 graških krojaških tvrdk ugodilo zahtevam stavkajočih krojaških pomočnikov. Pri teh tvrdkah se je pričelo delo. Stavka še 450 krojaških pomočnikov.

Š V morje je skočila v Pulju ter je utonila zasebnica Frančiška Pruckl iz Celja.

Telefonska in brzojavna poročila.

STAVKA V TRBOVLJAH.

Celje, 7. aprila. V Trbovljah stavkajo rudarji. Bati se je nemirov. Orožniki so konsignirani. Poslanec Benkovič se mudi med stavkajočimi.

Celje, 7. aprila. Radi stavke v Trbovljah so pogajanja v teku. Dr. Benkovič je interveniral pri uradih v Celju. Delavci so večinoma zopet pri delu, napetost pa je velika.

BIENERTH SILI NA ODLOČITEV.

Dunaj, 7. aprila. V informiranih krogih se trdi, da je Bienerthov namen, napraviti konec nejasnim in nevzdržljivim parlamentarnim razmeram in v tem oziru provocirati odločitev. To je tudi vzrok, da se je prešlo preko običajne seje načelnikov klubov in da je kot prva točka na dnevnem redu prvo branje predloge o novih posojilih. Ker je tudi »Slovanska Enota« sita nejasnega položaja, bo tudi ona silila pri glasovanju o tej predlogi na pojasnjenje razmer. Ako vlada pri glasovanju o dnevnem redu zmaga, to nikakor še ne pomeni meritorne zmage vlade, ako pa podleže, pa vlada tudi še ne bo odstopila. Groženje o razpustitvi parlamenta se nima za resne, ker bi s tem bil zadet vladni blok, ne pa opozicija. Baron Bienerth je včeraj pričel konferirati s parlamentarci.

LAHI SE BOJE ZA SVOJE VSEUČILISČE.

Trst, 7. aprila. »Piccolo« izraža velik strah, da bodo Slovani, zlasti pa Slovenci, tudi ako Bienerth pri glasovanju o prestavljenju dnevnega reda glede 182 milijonskega posojila zmaga, v proračunskemu odseku predlogo o laški fakulteti obstruirali in sploh zavirali vse delo v odsekih.

MAŽARI BARANTAJO.

Dunaj, 7. aprila. Ogrski domobranski minister se je pripeljal sem in dolgo časa konferiral z vojnim ministrom. Pripeljal se je sem tudi ogrski finančni minister ter konferiral s finančnim ministrom Bilinskim in vojnim ministrom.

RAZPOKE V KHUENOVI STRANKI.

Budimpeša, 7. aprila. Khuenova vladna stranka, ki upa na popolno zmago, kaže že zdaj velike razpoke. Minister za justico Szekely se je izjavil za splošno, tajno in enako volivno pravico, poljedelski minister Serenyi je zoper tajnost, grof Tisza sploh zoper vse, Hieronymi in Khuen sam pa hočeta volivnorefornno vprašanje zavleči do »boljših časov«.

ARETACIJA SODNEGA SVETNIKA DOMINA.

Osijek, 7. aprila. Radi defraudacij osumljeni sodni svetnik Gjuro pl. Domina je na svobodi ter biva tu. Preiskava proti njemu se nadaljuje.

VELIKANSKA ZIDARSKA STAVKA V NEMČIJL.

Berolin, 7. aprila. Ker je 23 000 nemških stavbnih podjetnikov odklonilo tarifno pogodbo zidarjev, so le-ti sklenili, da prično stavkati. Gre se za

320.000 organiziranih stavbenih delavcev, ki razpolagajo sami po svojih strokovnih organizacijah z 8 do 9 milijonov mark.

REVOLUCIJA ALBANCEV.

Carigrad, 7. aprila. Iz krajev albanske vstaje se poroča, da so bili zopet krvavi boji med turškimi vojniki in Albanci, ki razpolagajo tudi s topovi. Preko cele severne Albanije je proglašeno obsedno stanje. Središče vstaje je Priština in Prizrend, kjer se je 10.000 do 15.000 oboroženih Albancev spopadlo s turškimi četami.

MENELIK ŠE ŽIVI.

Pariz, 7. aprila. »Agence Havas« poroča iz Adis Abebe: Zdravje Menelikovo se je nekoliko zboljšalo. Red je sedaj popolnoma osiguran.

MRLIČA ZAMENJALI.

Trst, 7. aprila. Včeraj so prišli sorodniki v mrtvašniško kapelo tržaške bolnišnice po truplo Antona Scarpa, bivšega vodjo kavarne »Nazioni«, ki je umrl vsled pljučnice. Prenesli so ga v krsti na dom, ko so jo pa odprli, da mrliča opravijo in razirajo za pare, so spoznali v svoje preveliko začudenje, da ni pravi! Cerkvenik Stoker je namreč zamenjal mrliča Scarpo z mrličem Ivan Plesničarjem, težakom iz Rojana, ki je obenem umrl in bil v mrtvašnici, ter je na krsto Scarpe prilepil ime Plesničar. Dogodek je seveda napravil jako mučen vtis; Plesničarja so morali zopet prenesti in sicer na njegov dom in iti po pravega mrliča, Scarpo, v bolnišnico.

ETNA.

Katanija, 7. aprila. Etna, ki se je včeraj nekoliko pomirila, danes zopet silnejše bljuje. Pomika se s hitrostjo 10 metrov na uro proti Cisterna regina in pustoši polja. Lava, ki leži 9 do 200 metrov visoko, je od ceste Belpasso Nicolosi oddaljena samo 200 metrov. Z Etne teče 16 kilometrov dolga ognjena reka.

Ljubljanske novice.

NAŠ »SOCIALEN« OBČINSKI SVET.

Občinske volitve bomo imeli. In vselej, kadar so pred durmi občinske volitve, je naš ljubljanski občinski svet socialen. Letos so morali čuti zvoniti, da imajo socialni demokrati pripravljavne agitačne sestanke za občinske volitve, halo, zato je bilo potrebno, da se zopet kaj socialnega spravi v občinskem svetu skozi. Ko so morebiti ravno z ozirom na občinske volitve odgodili na prihodnjo sejo poročilo glede na pobiranje posebne naklade na žganje, so pričeli razpravljati o delavskih hišah, za katere so ob vladarjem jubileju dovolili 200.000 K, katere vsota se je od takrat z obrestmi vred morala že povišati. Poročal je uradnik Milohnoja, ki je povedal, da so sicer vzor take delavske hiše, ki imajo le eno stanovanje, a da so predrage. Končno so sklenili, da bodo zgradili dve hiši po dva nadstropja. Vsaka bo imela 18 stanovanj. Stranke bodo ločene. Dvorišče bo obširno, vsaka stranka bo imela nekaj vrta. Turk je priporočal hiše, ki bi imele eno samo stanovanje, če pa to ne gre, naj se grade vsaj hiše, v katerih bi stanovalo osem strank. Turka sta pobijala ultra socialen Benjamin liberalne stranke dr. Novak in pa učitelj Likozar. Končno je obveljalo, kar je predlagal Milohnoja, ampak s pristavkom, da mora deželna vlada poprej izjaviti, če bosta hiši deležni postavnih davčnih olajšav. Bum! Bum! Za delavce smo. Poglejte, hiše bomo delavstvu gradili, mi, liberalni ljubljanski občinski svetniki. Tako bo zdaj gromelo po liberalnem časopisju in po liberalnih shodih, ampak graditi jih pa le še ne bodo pričeli takoj. Stara komedija, ki smo jo tako vajeni, se je torej zopet enkrat obnovila in tistih 200.000 kron bo doneslo še nekaj procentov, predno bosta zgrajeni.

Milohnoja je pripovedoval: vzor so hiše, ki bi imele le eno stranko. Vzori! Ideal! Navadni smrtniki si predstavljajo ideal kot nekaj, kar ne moremo doseči. To, kar smatra Milohnoja še za ideal, ni niti v Ljubljani in v ljubljanski okolici več ideal. Saj je Slovensko delavsko društvo zgradilo na Glincah in v Rožni dolini 25, v Vodmatu 51, v Štefanji vasi 11, v Šiški 7, v mestu samem 5, pri Devici Mariji v Polju 1, na Kokrci pri Kranju 1 in v Dravljah 1 delavsko hišo.

Milohnoja je sicer slovesno zagotavljal, da nameravani dve delavski hiši ne bosta najemniški kasarni. Zakaj pa ne, gospod Milohnoja? Vsa čast, ampak za takega strokovnjaka v vprašanju, kaj da je »Miethkaserne« in kaj ne, kakor se sami sebe smatrate, Vas pa le ne smatramo. Zato naj bi name-

ravani kosarni ne bili kosarni, ker se bo vsako stanovanje dveh sob, vhod skozi kuhinjo, lahko zase zaklenilo. To je argument, ki bi ga bil najboljši zagovornik lahko vesel, in advokati občinski svetniki so se res muzali. Ej, gospod Milohnoja! Po soldaških kosarnah se tudi zapre vsak »manschafts-cimer« tako, da je zase popolnoma zaprt, ampak najvitejši advokat ne bo trdil, da zato ni kosarna več kosarna, ker se vsaka sobana lahko zaklene zase in ker ima kosarna — veliko dvorišče. Vhod skozi kuhinjo! To bodo zdrava stanovanja v rotovških delovskih kosarnah, v katerih ne bo niti mogoče zračiti, ker se bo kadilo iz lokomotiv državnega kolodvora. Milohnoja in ž njim večina občinskega sveta ima glede na vzorne delavske hiše vzorec v Predovičevih delovskih kosarnah, zato mu hočejo konkurirati. Socialen včerajšnji sklep ljubljanskega občinskega sveta ni bil. A čemu bi dokazovali, zakaj da ne. Saj tako znamo, da proti trmi in neumnosti in samoljubnosti najtežnejši dokazi in praksa celega modernega sveta ne drži.

Dobre svete je dajal tudi Röthel upravi dolenskih železnic glede ugodnejše zveze z Novim mestom. Omenjamo, da je v tej zadevi nastopil tudi kranjski deželni zbor.

Ij Prihodnjo nedeljo priredi v dvorani »Rokodelskega doma« (Komenškega ulica št. 12) »Katoliško društvo za delavke« zabavni večer, na katerem se bo poleg drugih zanimivih točk igrala prvič drama: »Junaška dedlica« (devica Orleanska). Začetek ob pol 7. uri zvečer. S tem popravljamo napako, ki se je vrnila v nekatera vabila; zabavni večer bo v nedeljo, 10. aprila, ne pa v nedeljo 17. aprila.

Ij Ob ogromni udeležbi se je vršilo včeraj zvečer javno skioptično predavanje č. g. kanonika Sušnika v veliki dvorani »Uniona«. Daljše poročilo o zanimivem predmetu nam je obljubljeno. — Prihodnji torek se vrši v veliki dvorani »Uniona« zopet veliko javno skioptično predavanje o francoski revoluciji, na kar že danes opozarjamo. Predaval bo in pojasnjeval slike č. g. dr. J. Jerše.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani ima danes zvečer ob pol osmih v društveni sobi predavanje. Predaval bo gospod ravnatelj Bogomil Remc. Predavanje bo jako podučno, zato je vabimo na obilno udeležbo. — Odbor.

Ij Petindvajsetletnico tiskarstva praznuje danes stavec v »Katoliški tiskarni« in hišni posestnik v Ljubljani g. Jožef Pavlič. Čestitamo!

Ij Umrla je danes dopoldne ob 10. uri soproga našega vrlega somišljenika železniškega uslužbenca g. Florijana Sluga gospa Marija Sluga, rojena Net l. 1886. Pogreb bo v soboto ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti iz Tavčarjeve hiše poleg sv. Krištofa k sv. Križu. Rodbini naše iskreno sožalje!

Ij Samoumor artiljerijskega četovodje. Ustrelil se je v tukajšnji artiljerijski vojašnici s samokresom v glavo 21 let stari četovodja Pravničnik, rodom Oger. Vzrok je baje petnajstdnevni zapor.

Ij Ne za ljudsko šolo, marveč z deli za drevoreda so pričeli včeraj na Prulah.

Ij Zopet reven kmet žrtev goljufov! Včeraj je prišel na semenj mali posestnik Franc Šiljan z Brega pri Šmartnem pri Kranju z namenom, da si kupi par voličkov, da bode z njima obdeloval priljubljeno rodno grudo. Mož je imel s seboj ves denar kar premore, 640 K. Ko si je ogledoval živino, ga je zasledoval lopov, katerega žrtev je tudi pozneje postal. Pristopil je pri pregledovanju k njemu neki okoli 30 let star možki nad srednje postave, suhega črnkaste obraza ter mu rekel, naj na sejm nikari ne kupuje volov, ker so predragi, in naj gre rajši kupiti njegovega vola, katerega mu bode dal zelo po ceni. Mož mu je verjel in šel z njim. Ko prideta na Poljansko cesto, se tujec skloni in navidezno pobere listnico. Pogledal je v njo in jo potem pokazal Šiljarju rekoč, sedaj je naju pa doletela pa sreča, najdel sem denar in si ga bodeva delila. Kmet, poštenjak, se takoj spomni, da se mora denar oddati pri magistratu, nazdenino si pa potem lahko delita. Nato sta prešla zopet na kupčijski pogovor, med katerim je neznanec vodil svojo žrtev po raznih stranskih ulicah do železniskega prelaza na Marije Terezije cesti. Od tam sta šla po drevoredu naravnost v tivoljski gozd. Ko prideta do razgleda, priteče za njima neki okoli 25 let star zelo majhen človek, ki je bil debelega rjavkastega obraza in baje sivkasto oblečen ter je govoril navadno slovensko

Kakor prvi. Rekel je, da je izgubil denarnico z 10.000 K, katero sta nedvomno našla ta dva. Šiljarjev spremljevalec se je dal takoj preiskati, potem je prišel na vrsto pa žrtve. Šiljar mu je dal takoj listino, v kateri je imel 640 kron v bankovcih po 100, 50, 20 in 10 K. Izgubitelj mu takoj prizna, da to ni njegov denar. Pošteno mož si je, da dokáže svojo nedolžnost, takoj na zahtevo sezul črevlje, med tem pa je tujec izmaknil iz listnice ves denar, potem mu jo dal pa nazaj, češ, že vidim, da ste poštenjak. »Mora imeti moj denar pa ta!« je zakričal. V tem pa Šiljarjev spremljevalec zbeži, izgubitelj pa plane za njim, uboga žrtve pa, nič hudega sluteč, se obuje in gre nazaj v mesto. Šel je naravnost k svoji sestri in ji razložil slučaj, nakar je ta obledela in takoj ji je bilo jasno, kaj se je bratu pripetilo, ker je te vrste goljufije že brala v listih. In glej, ko Šiljar pogleda v listino, bi bil kmalu od strahu padel vznak, bila je prazna. Ves denar, ki ga je za voličke tako skrbno hranil čez zimo, ves trud, vse je šlo v zločinsko roko. Videl je pred seboj jokajočo ženo, videl neobdelano polje. Mož je anal-fabet in mu te nove goljufije niso bile razumno prav nič znane. Ker se bodo taki slučaji nedvomno še marsikje ponavljali, pozivljamo vse naobražene kroge, naj povsod delujejo, posebno duhovščina in učiteljstvo, da pridejo te izgubitelji že vendar enkrat v roko pravice, kajti varnostna oblastva imajo tukaj zavezane roke. Le če bodo kmetje o tem poučeni, bode konec žrtev.

Ij Priporočljiv pomočnik. Pri nekem tukajšnjem mesarskem mojstru službujoči pomočnik Silvester Zupan iz Križev pri Brežicah je od raznih odjemalcev iztirjal čez 60 kron denarja, potem pa neznano kam izginil.

Ij Ustanovni občni zbor »Porpor-nega društva za učence c. kr. II. drž. gimnazije v Ljubljani« se bode vršil v nedeljo, dne 10. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne v konferenčni sobi omenjenega zavoda z naslednjim sporedom: 1. Poročilo ravnatelja. 2. Čitanje pravil. 3. Volitev odbora. 4. Slučajnosti. — Cenjeni člani se prosijo, da se mnogo-brojno udeležijo tega ustanovnega zbor-a. — Ravnateljstvo.

Trdovraten kašelj

in druge prsne bolezni, na katerih trpe mladi in stari se hitro olajšajo in premagajo s **SCOTT-ovo emulzijo**. Že kratka uporaba Vas bo prepričala o tem na Vašo veliko zadovoljnost. Najboljši učinek

SCOTT-OVE EMULZIJE

se opira na čistost in rednino moč njenih sestavin in predelavaj po SCOTT-ovem ravnanju, vsled česar je ista lahko pre-bavna celo za najslabši želodec.

SCOTT-OVA EMULZIJA

je neprekosna in velja za nepre-kosno vzor emulzijo.

Tudi poleti se jemlje z najboljim uspehom.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2m, sred. zračni tlak 736'0 mm.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
6	9. zveč.	728'7	7'8	sr. zah.	del. jasno	
7	7. zjut.	729'2	7'3	sr. jizah.	oblačno	0'0
	2. pop.	730'3	11'3		sk. jasno	

Srednja večerajšnja temp. 7'9; norm. 7'9.

Zahvala.

985 1-1
Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom bolezni in ob smrti našega nepozabnega očeta, tasta in starega očeta, gospoda

Fraňa Kunstel-a
posestnika in mesarja

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, darovalcem krasnih vencev, vsem udeležnikom pogreba v Ljubljani, Spodnji in Zgornji Sisk, v Kosezah itd., kateri so blagemu pokojniku izkazali zadnjo čast, tem potom najsrčnejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 6. aprila 1910.

Zalujoča rodbina

Zakotnik.

Knjigoveznica „Katol. tisk. društva“ v Ljubljani

se priporoča v izdelavo vsakovrstnih knjigoveških del.

Specijaliteta: črtanje poslovnih knjig

za denarne zavode, trgovce, tovarnarje, društva i. t. d.

Vsako naročilo se točno in natančno po predpisu

izvrši. Raznovrstni vzorci na zahtevo brezplačno.

Motor dvokolo 5 HP

malo rabljeno, ohranjeno kot novo se za nizko ceno 650 kron **proda**, novo je stalo 1200 kron. Natančneje se izve, ogleda in lahko preizkusi pri

Karel Čamernik-u

Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Izgubila se je 999

srebrna ženska ura

v soboto 2. aprila popoldne, in sicer od Sv. Flori-jana do novega pokopališča. — Kdor bi jo našel, se prosi, da jo blagovoli oddati na magistratu.

V Velesovem na Gorenjskem odda se poleg romarske cerkve stoječe 983 10-1

hišno poslopje

s hlevom, šupo in vrtom v najem event. se tudi **proda**. Poizve se pri Avg. Stamcarju, uradniku banke „Slavije“ v Ljubljani.

Ferd. Schulz v p. Siška pri Ljubljani (vila Oroszy) št. 208, bivši 35 letni **pre-parator** v deželnem muzeju v Ljubljani, se priporoča p. n. občinstvu v

nagačanje sesalcev, ptičev i. t. d.

posebno za divje peteline. — Iz prijaznosti prevzame puškar g. F. Kaiser in F. Sevcšek ustreljene živali zame. 945 3-1

512

Sukneno in moderno blago
za moške obleke
v največji izbiri priporoča
po ugodni ceni
R. Miklauc
Ljubljana, Stritarjeva (Spitalska) ulica 5.
Obstoj trdke čez 40 let!

Gostilna s koncesijo

Takoj se **proda** zaradi bolezni 976 4 1

mala,
dobro idoča **gostilna**

z lepimi senčnatim vrtom tik Ljubljane. Proda se po ceni in pod ugodnimi pogoji. Hiša je pripravna tudi za **prodajalno**.

Kje, se izve pri upravnistvu »Slovenca«.

Stanovanje

se išče v bližini juž. kolodvora, obstoječe iz ene sobe, večje kuhinje z morebitnimi pritliklinami, pričeni z mesecem majem. Po-nudbe pod naslovom: »**Dve osebi**« poštno ležeče na kolod. pošti, Ljubljana 957 3-1

Lep zaslužek

doseže lahko vsakdo na brzopletnem stroju »Ilirija«; oddaljenost ni zapreka. Navodila 874 in prospekte pošilja vsakomur 4-1

Domača pletilna industrija na stroje v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 44.

STARISI POZOR!

Bančni uradnik brez dolga in posestnik v Zagrebu, mlad, inteligenten in dobre npravi, Slovenec, rojen v Ljubljani, se želi v svrhu ženitve seznaniti z zdravo, milosrdno SLOVENKO priključive zunanosti, ne pod 20 let staro, srednje rasti, brezmadežne preteklosti; z nekoliko gotovine v svrhu razširjenja gospodarstva. Slovenka, ki želi srečne in stalne bodočnosti, naj se oglasi na naslov: **Fran Ivanov**, 988 Zagreb. Za tajnost se jamči. 2-1

Gasilna društva pozor!!

Lep močan voz za moštvo

798 (1)

proda po jako ugodni ceni

županstvo v Boh. Bistrici.

v sredini mesta se
tako od. - Kje,
pove uprava lista.

Veletrgovina z železnino

„MERKUR“

Peter Majdič, Celje

priporoča se za nabavo vseh
predmetov železninske stroke.

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 7. aprila.

Pšenica za april 1910	13'24
Pšenica za maj 1910	13'12
Pšenica za okt. 1910	10'93
Rž za april 1910	8'50
Rž za okt. 1910	8'33
Oves za april 1910	7'15
Koruzna za maj 1910	6'02

Efektiv: mlačno.

Kdo išče sreče?

Mlad uradnik, Hrvat, dobre in blage npravi, olikan in brez dolgov, stalno namešten s 3600 K letne plače, bi rad dobil za ženo SLOVENKO, odraslo, priklupne vnanosti, inteligentno, 18-24 let staro, z 10 do 20.000 K gotovine. Vse podrobnosti naznani sam pismeno. Naslov: **Josip Šarapov**, 987 Zagreb. Tajnost zjamčena. 2-1

Vino po ceni.

Zakaj kupiti vino v gostilni po 50-80 vinarjev liter, ker se dobi pri **Josipu Maljavac**, pošta in po-staja Roč v Istri, belo in črno (rudeče) franko vsaka železnika postaja na Kranjskem po 24 vinarjev liter in se ga more naročiti tudi samo 56 litrov. 667 100-1

Hiša v Kranju

na Glavnem trgu se **proda**. Posebno pri-pravna je za brivca, ker se izvršuje v hiši že 10 let ta obrt, ali za steklarja, ker bi bil isti brez konkurence. — Več pove lastnik **Ivan Potušek**. 984 2-1

Železnato vino

lekarja **Piccolija v Ljubljani**, c. in kr. dvorni za-ložnik, papežev dvorni založnik, vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, za blede, slabotne otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Polovična stekle-nica K 2—. Poštini zavoj (3 steklenice) franko za-voj in poština, stane K 6'60. Naročila po po-vzetju. 3281

Kupim vse terjatve

kakršnekoli vrste in dolžnikov, pod ugodnimi pogoji. - Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Slovenca« pod šifro »Kulantnost«. 986 3-1

Pomladansko poročilo.

Blago za ženske obleke v vseh barvah in cenah. Polsvilnato pe-rilno blago in fini cefir za bluze. Perilni kambrik v najlepših vzorcih in stalni barvi. Krasne svilene in polsvilene rute in šerpe.

Došlo v zelo veliki iz-biri zadnje novosti!

Postrežba znano dobra, cene vsled velikega podjetja in ugodnega nakupa zelo priporočljive.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva (Spitalska) ul. 5

Sedaj se tudi v prvem nad-stropju **prodaja na drob-no**, kjer sem uredil vzorno zalogo za moško in žensko blago. 513

Obstoj trdke čez 40 let.